

Aktuālais pasaules ekonomikā

2024. gada 4. - 8. novembris

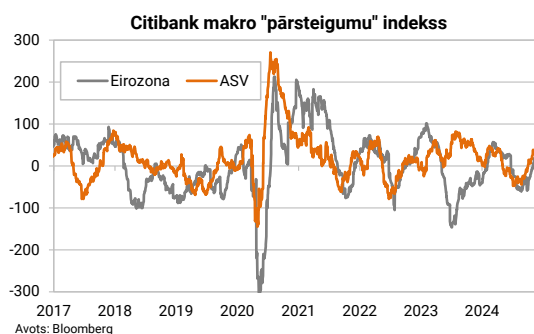
Simona Striževska

Ekonomiste

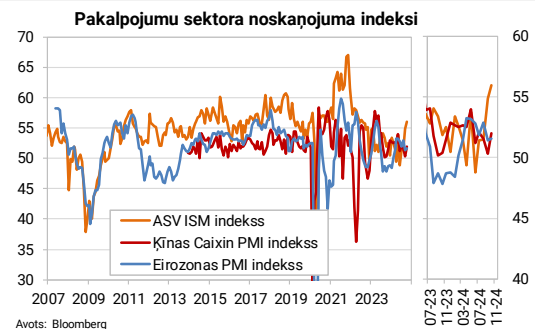
Simona.Strizevska@cbl.lv

- **Oktobrī noskaņojums ASV pakalpojumu sektorā uzlabojies, sasniedzot augstāko līmeni kopš 2022. gada vidusdaļas.** ISM indeksa kāpumu oktobrī līdz 56 punktiem daļēji noteica ilgāki piegāžu laiki, ko izraisīja negatīvie faktori – viesuļvētru ietekme un īslaicīgs darbinieku streiks ASV ostās. Tajā pašā laikā, kaut arī jauno pasūtījumu un aktivitātes kāpums pakalpojumu sektorā oktobrī saglabājās spēcīgs, tas bija nedaudz lēnāks salīdzinājumā ar septembri. Ķīnā oktobrī pakalpojumu sniedzēju optimisms atguvās un PMI indekss pakāpās līdz 52 punktiem, galvenokārt pateicoties lielākajam pieprasījumam eksporta tirgos. Arī precizētie eirozonas dati liecina, ka pretstatā sākotnēji uzrādītajam samazinājumam, PMI indekss pakalpojumu sektorā oktobrī reģistrēja nelielu pieaugumu līdz 51.6 punktiem.
- **Eirozonas mazumtirdzniecības apjoms septembrī audzis par 0.5%, uzrādot trešo pieaugumu pēc kārtas.** Pateicoties datu revīzijai par dažiem iepriekšējiem mēnešiem, eirozonas tirdzniecības dinamika šā gada 9 mēnešos patlaban izskatās daudz labāk nekā sākotnēji tika lēsts. Septembrī tirdzniecības apjoms eirozonā bija par 2.9% augstāks nekā pirms gada, turklāt pēc jaunākajiem datiem tirdzniecības sektors uzrādīja pieaugumus astoņos no šā gada 9 mēnešiem.
- **Atbilstoši gaidām ASV FRS novembrī ir pazeminājusi dolāru procentu likmi par 0.25 procenta punktiem.** Tādejādi kumulatīvais likmju samazinājums ASV jau sasniedza 0.75 procenta punktus, bet likmes 4.50-4.75% līmeni. Kopš iepriekšējās sēdes septembrī FRS skatījums uz ASV ekonomikas stāvokli kļuva pozitīvāks, kas mazināja nepieciešamību pēc izlēmīgākiem Federālās rezervju sistēmas soļiem. Arī tirgus dalībnieki kopš septembra beigām būtiski koriģēja savas prognozes, sagaidot augstākus likmju līmeņus tuvākajā nākotnē. To ietekmēja gan spēcīgāki ASV ekonomikas dati, gan gaidas un vēlāk arī oficiālā Donalda Trampa uzvara ASV prezidenta vēlēšanās, kas rada augstākas inflācijas riskus ASV. Spriežot pēc fjučeru cenām, investori ar vidēji 70% varbūtību sagaida, ka FRS mazinās likmes par 0.25 pp arī decembrī. Tiek prognozēts, ka no nākamā gada rudens likmes varētu nostabilizēties tuvu 3.75%, kas ir par vidēji 0.75 pp vairāk nekā gaidīts septembra beigās.
- **Ķīnas eksporta gada izaugsme oktobrī paātrinājusies līdz 12.7%, straujākajam tempam kopš 2022. gada vidus.** Oktobrī eksports augs straujāk visos reģionos, turklāt Rietumvalstīs to daļēji varētu būt veicinājusi arī uzņēmēju vēlme papildināt produkcijas krājumus pirms iespējamā tālākā tirdzniecības attiecību pasliktinājuma ar Ķīnu. Ķīnas eksports uz ASV oktobrī izauga par 8.1% un uz Eiropu par 12.6% gada izteiksmē. Ķīnas imports oktobrī samazinājās par 2.3%, uzrādot pirmo kritumu četru mēnešu laikā, kas joprojām liecina par salīdzinoši vājo iekšzemes pieprasījumu. Kaut arī **Ķīnas valdība izziņoja 1.4 triljonu USD atbalstu ekonomikai**, kas veido vairāk kā 7% no IKP, tas pārsvarā ir domāts palīdzībai finanšu grūtībās nonākušajām pašvaldībām un neparedz tiešo atbalstu iekšzemes pieprasījumam. Turklāt Ķīnas eksporta izaugsmi apdraud arī jaunievēlētā ASV prezidenta Donalda Trampa pirmsvēlēšanas kampaņas laikā izteiktā apņemšanās kāpināt tarifus Ķīnas produkcijai par vismaz 60%. Nav izslēgts, ka papildu fiskālais atbalsts varētu tikt izziņots pēc Trampa stāšanās amatā janvārī.
- **Donalda Trampa ievēlēšanu par 47. ASV prezidentu daudzi saista ar lielāku deglobalizāciju, ātrāku inflāciju un augstākajiem budžeta deficītiem ASV.** Ietekme uz ASV un pasaules ekonomiku būs atkarīga no tā, cik stingri Tramps pieturēsies pie saviem pirmsvēlēšanu solījumiem. Bez apspriestā 60% tarifa Ķīnai, pirmsvēlēšanu programmā tika piedāvāts piemērot 10% tarifu arī pārējo valstu importam. Bez ASV galvenajiem tirdzniecības partneriem, Meksikas un Kanādas, citu starpā šāda importa tarifa ieviešana sevišķi sāpīga varētu būt Šveicei, Japānai un atsevišķām eirozonas valstīm, tostarp Vācijai. ASV tarifu izmaiņas savukārt varētu veicināt straujāku inflāciju ASV nekā patlaban sagaidīts. Uz materiāla rakstīšanas brīdi nav zināms, kura partija kontrolēs Kongresu, taču "sarkanā viļņa" gadījumā, kad republikāņi iegūst kontroli ne tikai par Senātu, bet arī Kongresu, republikāņu prezidentam būtu vieglāk realizēt nodokļu un citas fiskālās izmaiņas, tostarp pazeminot uzņēmumu nodokli.

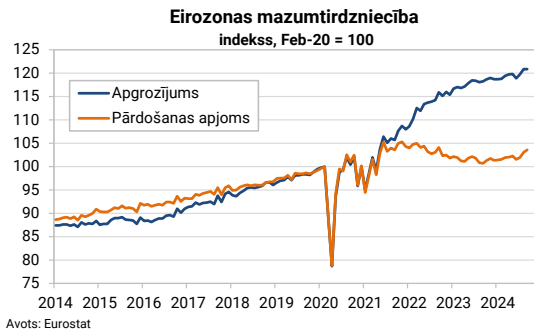
Makro pulss

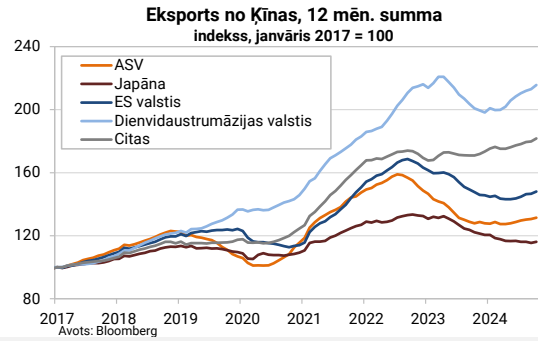
ASV pakalpojumu sektors atkal uz pacēluma viļņa

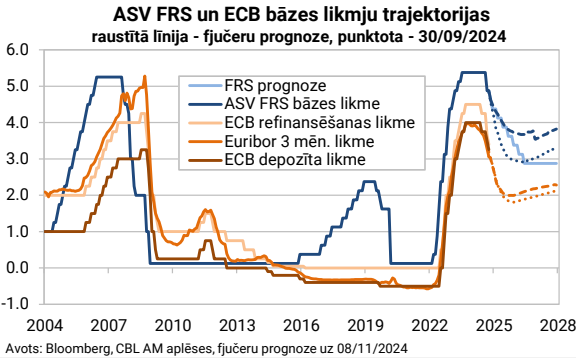
Eiropas tirdzniecība uzrāda atkopšanas pazīmes

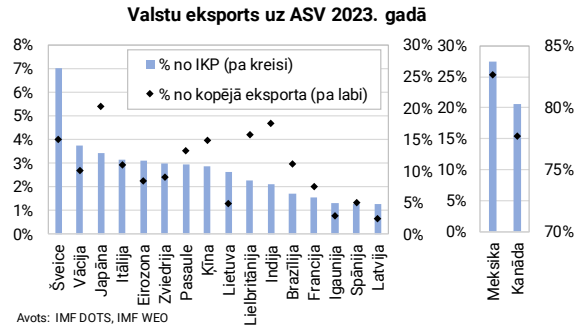
Ķīnas eksports oktobrī strauji paātrinājās

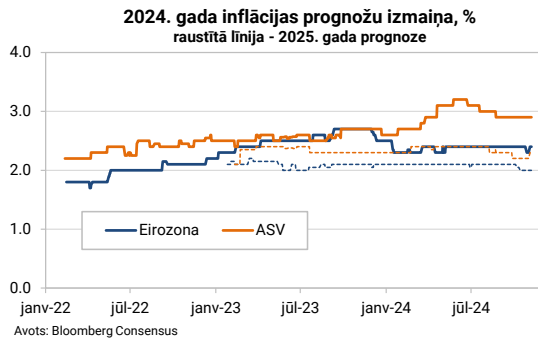
Procentu likmju trajektorijas

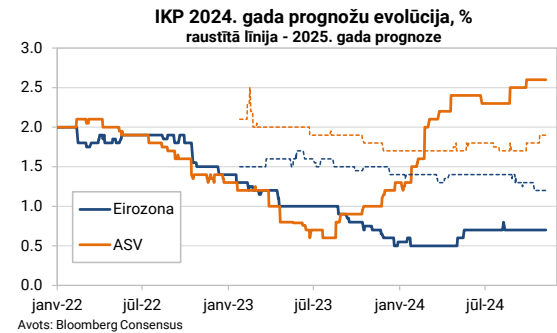
Kurām valstīm ASV tarifu izmaiņas būtu vissāpīgākās?

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 08.11.2024.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecizitātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precizitāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.